

Késedelmes fizetések – Eső után köpönyeg

Jelen kiadványunkban a Polgári törvénykönyv (Ptk.) késedelmes fizetéssel összefüggő új előírásaira és a számviteli törvény kapcsolódó rendelkezéseinek módosítására hívjuk fel ügyfeleink figyelmét.

A gazdálkodó szervezetek közötti szerződések, illetve a szerződő hatóságokkal kötött megállapodások esetén új előírások hatályosak 2013. július 1-jétől a késedelmes fizetésekkel összefüggésben. Ehhez kapcsolódóan a számviteli törvényt is módosították. A törvénymódosítást (2013. évi CC. törvény) 2013. november 29-én hirdették ki. Ezt a módosítást a 2014. évben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a 2013. évben induló üzleti évre is alkalmazható.

A Polgári törvénykönyv már hatályos új előírása alapján a **késedelmi kamat** mértéke a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értéke.

Ha a szerződéses kapcsolat során a kötelezett fél késedelembe esik, akkor köteles a jogosult részére behajtási költségátalányt fizetni. A **behajtási költségátalány** mértéke legalább 40 eurónak megfelelő összeg forintban kifejezve. A forintérték meghatározásakor a Magyar Nemzeti Bank aznapi árfolyamát kell alkalmazni, amelyre a késedelmi

kamatkötelezettség kezdőnapja is esik. Ezzel kapcsolatban rögtön adódik a kérdés, hogy minden egyes késedelembe esett számla esetén külön-külön fel kell-e számítani a behajtási költségátalányt? Kérdés az is, hogy a behajtási költségátalány akkor is jár-e a jogosult részére, ha semmilyen intézkedést nem tesz a kinnlevőség behajtására?

A jogszabály szövegét olvasva azt gondolhatnánk, hogy ezek a rendelkezések csak olyan esetekben irányadóak, amikor a felek nem rendelkeznek ezekről az egymással kötött szerződéseikben. Ebben tévedünk, mivel a törvénymódosítás szerint a késedelmi kamatot és a behajtási költségátalányt kizáró szerződési feltétel semmisnek tekintendő.

Első nekifutásra úgy tűnhet, itt le is zárhatjuk ezt a témát, de ha kicsit jobban elmélyedünk a módosítás gyakorlati alkalmazásában, akkor egyre több kérdés kerül a felszínre. Mit is jelent, hogy a felek nem zárhatják ki a szerződésben a késedelmi kamatot és a behajtási költségátalányt? Valóban azt jelenti, hogy a jogosult nem tekinthet el ezen tételek érvényesítésétől? Ebben a kérdésben még a jogászok sem képviselnek egységes álláspontot. Fellelhetőek olyan álláspontok, melyek szerint késedelem esetén a feleknek mindenképpen el kell számolniuk ezekkel a tételekkel is. Viszont létezik olyan jogi vélemény is, mely lehetséges megoldásnak tartja, hogy a késedelembe esés első napját követően a jogosult bármikor lemondjon a behajtási költségátalány vagy a késedelmi kamat igényéről.

Mint általában minden gazdasági esemény kapcsán, itt is felmerül, milyen bizonylatolási és elszámolási kötelezettség terheli a feleket az egyes történések kapcsán:

1. Ha a **jogosult nem mond le** a behajtási költségátalány igényéről, akkor milyen számviteli bizonylatot szükséges kiállítania a kötelezett felé? Számláznia kell-e, vagy elegendő a késedelmi kamat esetén gyakran használt bekérő kiállítása? Erre a kérdésre és az elszámolással kapcsolatos néhány másik alapvető kérdésre választ kapunk a számviteli törvény módosításából. A módosítás szerint a behajtási költségátalány a késedelmi kamatokkal azonos módon számolandó el. Ebből a hasonlóságból már arra a következtetésre is juthatunk, hogy a behajtási költségátalányt sem szükséges számlázni. A számlakiállítási kérdések tekintetében azonban az áfatörvény a meghatározó, így esetenként szükségessé válhat egy adószakértővel történő konzultáció. Különösen indokolt az egyeztetés azzal kapcsolatban, hogy az áfatörvény előírásai szerint szolgáltatásnyújtás ellenértékének minősül-e a behajtási költségátalány vagy sem.
2. Ha a **jogosult lemond** (lemondhat) a behajtási költségátalány/késedelmi kamat igényéről:
  - a. Szükséges-e ezt az esetet *elengedett követelésként/kötelezettséggként* elszámolni a feleknél? Ilyen esetben a jogosultnak ki kellene állítania a követelésről egy számviteli bizonylatot, amelyet könyvelnie kellene, majd elengedett követelésként kellene elszámolnia? A kötelezethnél ezzel párhuzamosan ki kellene mutatni a kötelezettséget és később elengedett kötelezettséggként kellene könyvelni?

- b. Értelmezhető-e a lemondás úgy, hogy *nem keletkezett elszámolandó számviteli tranzakciót*? Ilyen esetben a lemondásról szükséges-e valamiféle bizonylatot kiállítani? Ha igen, akkor ezt milyen formában kell megtenni? Ha a kötelezett több számlával került késedelembe, akkor minden egyes számla esetében meg kell tenni ezt a lemondást, vagy elegendő összevontan utólag, esetleg a fordulónapot követően visszamenőleg értesítést küldeni a kötelezett részére a lemondásról?

Megfontolandó továbbá, hogy a kötelezetti oldalon szükséges-e céltartalékot képezni a várható késedelmi kamatra/behajtási költségátalányra. Amennyiben a kötelezett a fordulónapot megelőzően késedelembe esett, és a jogosult mérlegkészítésig nem mond le igényének érvényesítéséről, valamint a felek között a pontos összeg meghatározására sem került sor, akkor indokoltá válhat a céltartalékképzés.

Összegezve

Ezen hírlevelünk a korábbiakban megszokottól is több kérdést tartalmaz, ennek ellenére nem volt célja, hogy feltárja az összes lehetséges, jogi, számviteli, adózási bizonytalanságot. Javasoljuk, hogy a Ptk-módosítás gyakorlati alkalmazása előtt vegyék fel a kapcsolatot a jogi, az adó-, illetve a számviteli tanácsadójukkal, vagy keressenek meg bennünket, hogy elkerülhessék az esetlegesen később felmerülő kellemetlen meglepetéseket, kockázatokat.

Kapcsolat

Boros Judit

Partner

T: +36 1 887 7196

Kajtár László

Partner

T: +36 1 887 7324

Rakó Ágnes

Igazgató

T: +36 1 887 7438

KPMG Hungária Kft.

Váci út 99. H-1139 Budapest

E: kerdojelek@kpmg.hu

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszzerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó és a „cutting through complexity” a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2013 KPMG Hungária Kft, a magyar jog alapján bejegyzett korlátozott felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez („KPMG International”), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.